

המצור: מחסומי הענק שהוקמו על השבילים המובילים אל הערבים המחזיקים עדיין מעמד בתוך הפרדס.

שוב שלוליות מים, גדרות תיל, שדה קוצים — שביל אבנים ומימין — אוס-אל פרגי.

דלות ופחד. בתוך הפרדס בינות לעצים, הקימו להם 13 המשפחות את משכנן. חושות מגובבות זו על גבי זו, עשויות עץ, פחי נפט ו...ענפי עצים.

בפנים, "הבית" דלות ממאירה. מיטת קרשים מכוסה בסמרטוטים בלואים, שולחן רעוע, ומגנין נשים ערביות, נבעתות. באחת הפינות מהבהבת אש חלושה, וצעירה גוחנת על פני האבנים ולשה בצק לפיתות.

ערביי אוס-אל-פרגי יראים לדבר, להתריס, ולפצות פה במחאה. יש להם הרגשה כי הינם מחוץ לחוק. המשטרה אינה באה לעזרתם — והפרדס בודד, נידח, מוקף מכל עבר. הנה עובר סמוך לפרדס טרקטור של המושב, הם נצבים מרחוק יראים להתקרב אליו, שמא...

ערוגות בין העצים. לכן ערביי אוס-אל-פרגי אינם יוצאים במחאה. הם שותקים ונאחזים בצפרנים בקרקע הדשנה. והדוחק יוצר את ההמצאות "הגאוניות" ביד תר: בין עצי ההדר מוריקות ערוגות של ירקות העונה, והאדמה השחורה הלחלוחית מצמיחה קישואים ירקרקים ותפוחי זהב אדמדם זה בצד זה...

תרנגולות מנקרות בפרדס, ואינן משחיתות את הפרי, וגם את הפרות "חינכו" לא לנגוס בעלים... במרכז הפרדס בור ענק מכוסה רשתות ברזל. מוטור ההשקאה הוצא מכאן ע"י האפוטרופוס על הרכוש הנטוש — והערבים משקים את פרדסם בידים.

"אכבר דוקטור". מוחמד איבן חמייד בן ה-17 הוא היחיד מבין ערביי אוס-אל-פרגי היודע קרוא וכתוב. את השכלתו רכש בביה"ס האנגלי-ערבי בעכו. הוא היה תלמיד מצטיין (אנגלית טוב מאוד, ערבית טוב מאוד, מטמטיקה מצויין) והוא צריך היה לנסוע ול-

נערם והולך גל אבנים גבוה. אפשר ועומי דים לסלול כאן כביש אספלט חלק ושחור, כמו בעכו, — הירחר מוסטפה, ופנה לשביל השניה העוקף את המסגד, אולם גם כאן מצא מוסטפה גל עפר שחם בפניו את הדרך. הפועלים שעסקו בהגבהת התל נתנו בו מבט נזעם. תחושת פורענות מתקרבת והולכת החלה מנקרת בלבו של מוסטפה, שביקש עתה לחזור לפרדסו בכל מחיר...

אבנים ובוץ. ערביי אוס-אל-פרגי כלואים למעשה בתוך פרדסם ואין הם יכולים לצאת ממנו אלא בדרכים נסתרות ועל קלקלות.

"רמען המסורת: נישאר!"

תחילה יש לעבור כבדת ארץ וזרועת אבנים, מקום שם בהמת המשא כורעת ליר פול אחרי כל פסיעה שניה. משם מתפתלת והולכת דרך עפר העשויה כל ימות השנה בוז דביק וטובעני. סביב סביב קולטת העין רק פרדסים חרבים, נכמשים, צמאים להשיקאה. עשרות עצי הדר עקורים מוטלים על הקרקע. חידת האבסורד של המחסור בתפוחי זהב, "בארץ פרי ההדר" מקבלת כאן את פתרונה...

1 מתוך 13 המשפחות המעדיפות את הקור והגשם על אדמה "זרה".

"כאן קבורים אבותינו" אומר חסן אחמד עט מוכתר אוס-אל-פרגי, בהחזיקו בתכנית הכפר המשמין מיסמך במשפט. חסא הוא לנטוש את אדמת האבות, וח לגרש אותנו. כי בקוראן כתוב: לא תעשוק את אחיך, אלוהים מגן העשוקים... אלאה יעזור לנו במלחמתנו לצדל

